

Pårørandesamarbeid i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO)

Anne Karine Aspholt Monsen, geriatrisk sykepleier
og rådgiver for innovasjon og tjenstedesign
etat for hjemmebaserte tjenester

BERGEN KOMMUNE

[Hva skjer](#)[Om kommunen](#)[Innbyggerhjelpen](#)[Politikk](#)[Ledige stillinger](#)Du er her: [Forside](#) [Om kommunen](#) [Avdelinger](#) [Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg](#) [Underavdelinger](#)

◀ Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg

[Om oss](#)[Underavdelinger](#)[Innbyggerhjelp](#)[Kontakt](#)

Underavdelinger

- › [Etat for helsetjenester](#)
- › [Etat for behandlingssentre og sykehjem](#)
- › [Etat for hjemmebaserte tjenester](#)
- › [Etat for vurdering og rehabilitering](#)
- › [Etat for tjenester til utviklingshemmede](#)
- › [Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester](#)

November: 8200
ansatte fordelt på
rundt 5700 årsverk

«Sett, styrket og hørt»
2023

Prosjekt i hjemmebaserte
tjenester

**I 2024 fikk etatene i
byrådsavdeling for eldre, helse
og omsorg i oppgave å lage en
modell for
pårørendesamarbeid i tråd
med anbefalinger i den
nasjonale pårørendeveilederen**

Pårørende er verdt å ta vare på, faktisk helt nødvendig

Nasjonale tall viser
at 800000
nordmenn gjør
innsats som
påførende
Det utgjør 136000
årsverk

Kommunale
omsorgstjenester
utgjør 142000
årsverk

Hva vil det si å ta vare på pårørende?

- **Aktivere pårørende ved å anerkjenne deres innsats og kunnskap om pasienten og spille på lag med dem**
 - **Gi pårørende kompetanse til å stå i pårønderollen de har**

Hvem er de pårørende?

Og hva trenger de pårørende?

Pårørende er deg og meg, naboen, den eldre ektefelle, det lille barnet, datteren, sønnen, søsteren mm. Det er mennesker som ikke snakker norsk eller er blinde eller døve. Da er det ekstra viktig å bruke tolk for å sikre seg at vi forstår hverandre på tvers av ulike kulturer og bakgrunnskunnskap. Pårørende er veldig forskjellige og vi har ulik forutsetning og interesse av å bidra. Pårørende har ingen plikt til å bidra, men så lenge de har god helse, bor i nærheten, har god relasjon til den de er pårørende for og ikke har andre som trenger de mer, ønsker de fleste å bidra.

BERGEN KOMMUNE

Hva sier forskning?

Pårørende har en rekke behov når de støtter sine nærmeste i helse- og omsorgstjenesten.

Her er noen av de viktigste behovene:

- Informasjon og veiledning
- Emosjonell støtte
- Avlastning og praktisk hjelp
- Medvirkning og anerkjennelse
- Opplæring og kompetanseheving
- Sosial støtte

1. Pårørende i helse- og omsorgstjenesten – Helsebiblioteket

2. Pårørende skal involveres mer i helsetjenesten – Sykepleien behov til pårørende i helsevesenet

Innsikt fra
pårørende

Bilde: Sett, styrket og hørt

Det er så personavhengig om vi pårørende blir involvert eller ikke.

PÅRØRENDE (EKTEFELLE)

"For oss er kommunen en felles ting
- den må fremstå som en felles
tjeneste for oss"

Pårørende

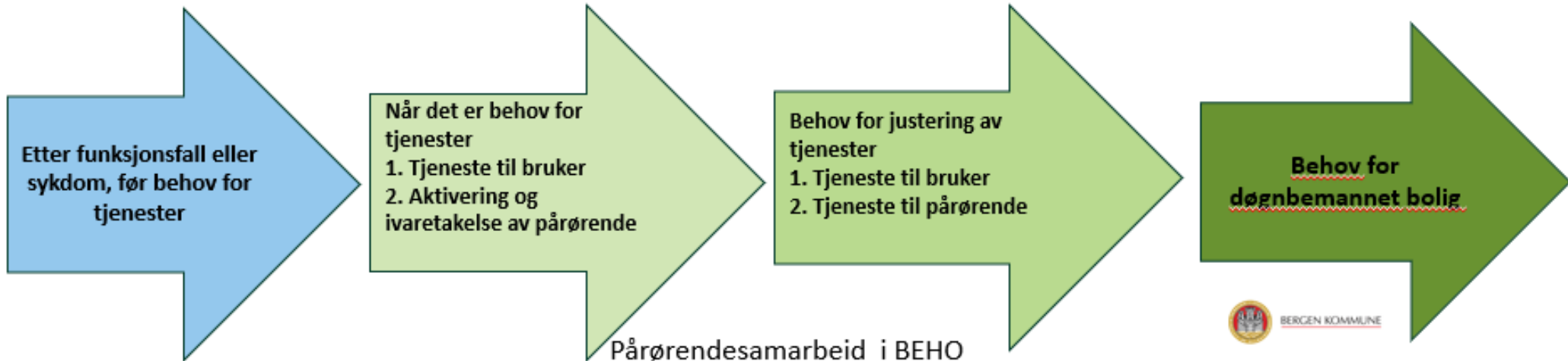
Oppsummert innsikt - Hva trenger pårørende?

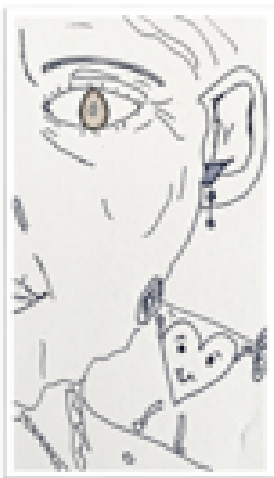
- Et system der tjenesten involvere og spille på lag med pårørende.
- En kontaktperson for pårørende
- Kompetanse hos ansatte på betydningen av å ivareta pårørende
- Systematisk avlastning - mer avlastning med økende belastning
- Et team rundt brukeren der pårørende er en naturlig del av teamet.
- Kompetanse for å mestre rollen som pårørende
- Informasjon.

Vi må la pårørende få større plass og en arena til å medvirke.

Pårørendereisen

Podkast 1.
Hvordan skape gode dager for personer med demens hjemme og ta vare på seg selv som pårørende?

[Pårørendepodkast 1 og 2](#)

Podkast 2.
Hvorfor det er så vanskelig å oppdage at den de er glad i er blitt syk, og hvordan kan man vite når man trenger hjelp.

Sett, styrket og hørt! Pårørendesamarbeid i hjemmebaserte tjenester Sammen er vi et team!

1. Demens i familien?

2. Pårørendesamarbeid

3. Velferdsteknologi som støtte til hverdagen hjemme

Et samarbeid mellom etat for hjemmebaserte tjenester, USHT Vestland (Hordaland), VID med støtte fra Helsedirektoratet

4. Fire gode vaner

[Film 1 og 2](#)

I 2024 fikk etatene i
byrådsavdeling for eldre, helse
og omsorg i oppgave å lage en
modell for
pårørendesamarbeid og
oppfølging av pårørende i tråd
med anbefalinger i den
nasjonale pårørendeveilederen

3/11/2025

Pårørendeveilederen

Hovedmål:

- Synliggjøre, anerkjenne og støtte pårørende som har krevende omsorgsoppgaver
- Bedre samspeilet mellom det offentlige og den uformelle omsorgen og styrke kvaliteten på det samlede tjenestetilbudet.
- Legge til rette for å opprettholde pårørendeomsorgen på dagens nivå, og gjøre det enklere å kombinere yrkesaktivitet med omsorg for barn og unge, voksne og eldre.

Pårørendeveilederen på 1-2-3

1. Kommuner og helseforetak skal ha systemer for pårørendeinvolvering på flere nivåer

- *Pårørendemedvirkning på individnivå*
skal ha systemer og rutiner som legger til rette for informasjon og dialog med pårørende
- *Pårørendemedvirkning på tjeneste- og systemnivå*
Pårørende kan ha verdifull informasjon til bruk i arbeidet med kvalitetsforbedring og tjenesteutvikling

2. System for informasjon til pårørende om ulike tilbud

3. Støtte til pårørende i belastende omsorgsoppgaver

4. Støtte til pårørende i akutte situasjoner og kriser

5. Støtte til pårørende ved livets slutt.

6. Informasjon og støtte til barn som pårørende.

Pårørendesamarbeid i BEHO

BEHO MODELLEN FOR PÅRØRENDESAMARBEID

Over 40 deltakere.

Arbeidsgruppe bestående av representanter fra:

- Etat for tjenester til utviklingshemmede
 - Etat for helsetjenester
- Etat for vurdering og rehabilitering
- Etat for behandlingssentre og sykehjem
 - Etat for hjemmetserte tjenester
- Utviklingssenter for skole og hjemmetjenester

Verksted 1
Alle om bord
Hva skal vi gjøre?

**Verksted 2–
Ideverksted**
Hvordan skal
BEHO - modellen
for
pårørendesamar-
beid være?

**Verksted 3– Vi
bygger modellen**

Vil ikke være løsningen
på bedre
pårørendesamarbeid

Bergen
pårørendesenter
eller telefonvakt

**Pårørende
som en del av
teamet!**

**Det er
frivillig for
påførende å
bidra!**

For ansatte er påførende en viktig støtte for våre brukere. De har kunnskap og ressurser, og vi trenger å samarbeide. Visjonen for påførendesamarbeidet i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg er: «Pårørende som en del av teamet!»

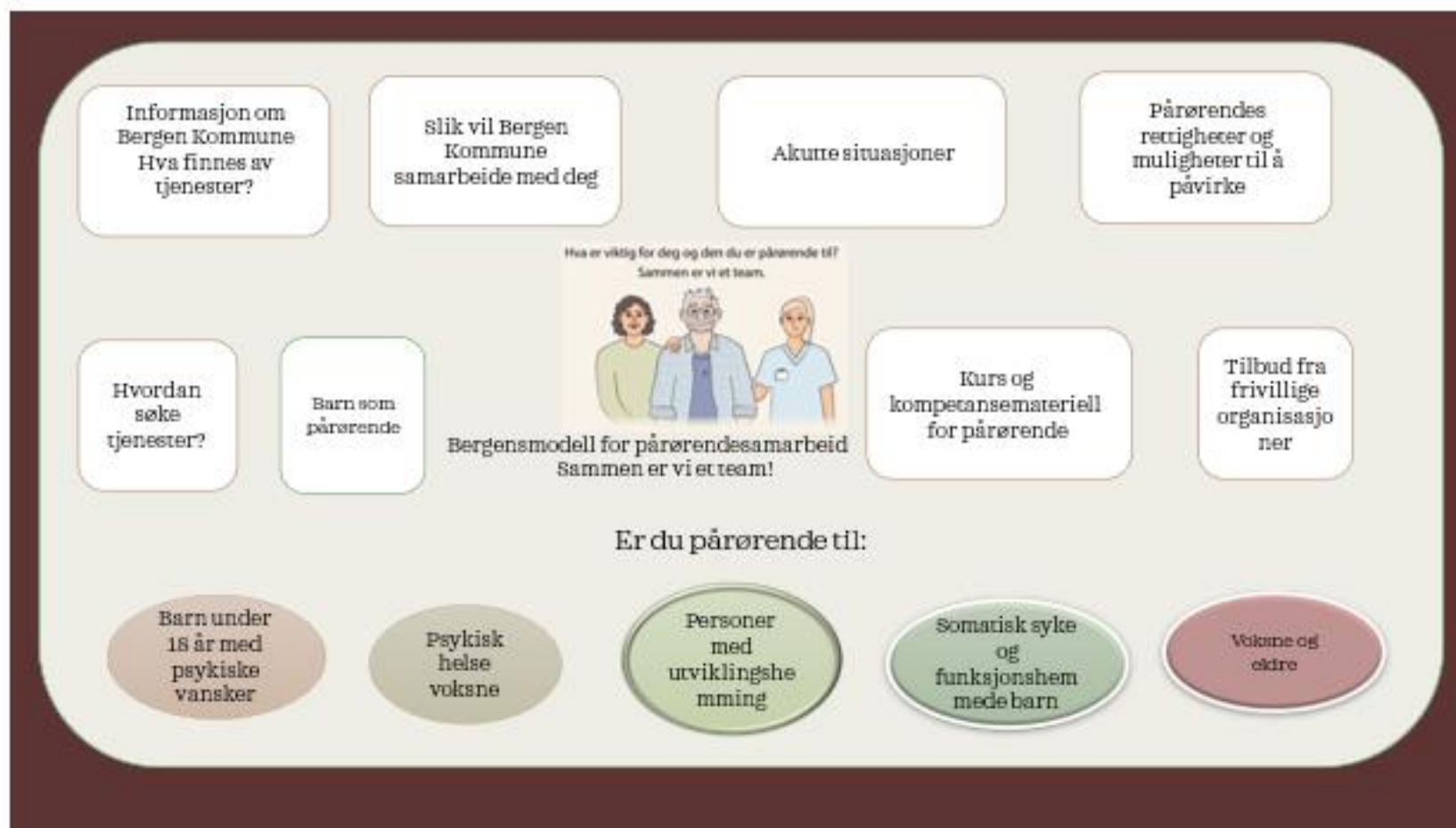
Målet vårt er at:

- Påførende skal involveres og regnes som en ressurs
- Ansatte skal møte påførende med respekt og gode holdninger
- Ansatte skal gi informasjon, støtte og anerkjennelse til påførende, og inkludere de i teamet rundt pasienten
- BEHO skal ha et helhetlig system for god samhandling med påførende
- Påførende, ansatte og ledere opplever trygghet i påførendesamarbeidet

Dette skal vi gjøre gjennom:

- Å utvikle et kompetanseprogram til de ansatte
- Kompetanseheving til påførende med fokus på mestringsstrategier og selvivaretagelse
- En egen nettside for påførende
- Implementering av en felles rutine om påførendesamarbeid, med forventningsavklaring, samarbeidsavtale og oppfølging av påførende
- Implementere deler av påførendeavtalen i etatenes rutiner

En vei inn for hele Bergen Kommune – Bergensmodell for informasjon til pårørende

Kurs om pårørendesamarbeid for ansatte

- 4 gode vaner
1. Invester i begynnelsen
 2. Utforsk pasientens / pårørendes perspektiv
 3. Vis empati
 4. Invester i avslutningen

Introduksjon	Bergens kommuner rutiner om pårørendesamarbeid	Kommunikasjonskurs 4 gode vaner
<ul style="list-style-type: none"> • Lov og rettigheter til pårørende • Hvem er de pårørende? • Hvordan snakke med pårørende uten å bryte taushetsplikt? • Pårørendeveileder 	<ul style="list-style-type: none"> • Bergen Kommunes visjon i forhold til pårørendesamarbeid • Hvilket tilbud finnes i kommunen og i interesseorganisasjoner? • Samarbeidsavtale 	<p>Hvordan snakke med pårørende?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invester tidlig • Sjekk ut pårørendes perspektiv • Empati • Avtal videre kontakt <p>Simulering og øvelse</p>

Uten pårørende/nettverk er det vanskeligere for brukerne våre å kunne bo hjemme.

Takk for meg!

Ved å ta vare på og aktivere pårørende, tar vi vare på brukerne våre